

**6. SRAZ RODÁKŮ CHÁBOR U PŘÍLEŽITOSTI OSLAV
145. VÝROČÍ ZALOŽENÍ
SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ NA CHÁBORÁCH**

Vážení přátelé, sousedé at' současní či bývalí,

zpracovali jsme již sedmou brožuru vydanou tentokrát při šestém srazu rodáků Chábor a při příležitosti 145. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů na Cháborách, když jsme při této příležitosti obdrželi pamětní list Okresního sdružení hasičů Rychnov nad Kněžnou. Ano, již historicky šesté setkání Cháborských rodáků (rodáků z Dobrušských Chábor a rodáků z Podbřežských Chábor), které se koná vždy po pěti letech spolu s naším tradičním grilováním na konci prázdnin.

V letošním roce, tedy v roce 2022, se uskutečnil již 41. ročník Přespolního běhu areálem zdraví Chábory. Věřte nebo nevěřte, ale někteří z nás, za ta léta, trochu zestárli. Jenom pro zajímavost, náš 39. ročník tohoto přespolního běhu konaný v neděli dne 14. června 2020 s účastí 177 běžců se v soutěži Nejúspěšnější sportovec roku, sekce POŘADATEL AKCE, jenž podporuje i Česká unie sportu, umístil na prvním místě a byl oceněn pamětní plakétou zhotovenou výhradně k tomuto účelu.

Z další naší činnosti a z obce samotné zařazujeme několik připomínkových fotografií a nechybí ani detaily ocenění za dlouholetou aktivní práci v kultuře, ale i jinak. V současném vydání informujeme i o úspěších v požárním sportu, ale i připomenutí úspěchů našich dalších spoluobčanů a i třeba dlouhověkosti jedné z rodaček a další dílka šikovných rukou našich spoluobčanů.

Na druhé straně, a to v neposlední řadě, informujeme o péči o nás, ze strany města Dobrušky o čemž vypovídají rekonstrukce chodníku podél hlavní silnice a to až před autobusovou čekárnu ve směru na Dobrušku, nová autobusová čekárna ve směru na Rychnov nad Kněžnou, výměna úspornějších výbojek veřejného osvětlení... Svěpomocí jsme vybudovali sklad za hasičskou zbrojnicí, opravili zastřešené ohniště nad areálem zdraví po větrné smršti, obnovili nátěry ocelových konstrukcí, jak v areálu zdraví, tak i u hlavní silnice. Obec Podbřeží zase zabezpečila nový asfaltový povrch cesty ke Studánce přes les Pazderník od zámku Skalka s cyklostezkou a místem pro oddech z dřevěného masivu.

A co závěrem? Je třeba i připomenout a zároveň vyzdvihnout, že již máme kompletní sadu medailí „**Za rozvoj města Dobrušky**“. Jak se to stalo? V letošním roce totiž obdržel bronzovou pamětní medaili Mgr. Josef Kejval a pro úplnost připomínáme, že stříbrnou má Jiří Svědík a zlatou JUDr. Jaroslav Svědík.

Vážení přátelé, tolik na úvod, a děkujeme všem, co nám umožnili naši brožuru vydat a přispěli do jejího obsahu svojí činností, úspěchy a třeba jen tím, že jsou, nebo že byli. Připomeňme si to s odstupem 5-ti a 10-ti let na skupinových fotkách právě i z předešlých srazů.

Za SH ČMS SDH Chábory
Chábory č.p.26
518 01 Dobruška
<https://www.sdh-chabory.cz>

JUDr. Jaroslav Svědík starosta sboru

Dobrušské Chábory a připomenutí bývalého místního hradu

Vesnice - osada Chábory, náležející po stránce administrativní k nedaleké Dobrušce (jen několik domů poblíž Zlatého potoka patří k Podbřezí). Prvně se připomíná v roce 1610.

U silnice stojí kaple Nejsvětější trojice, vysvěcená roku 1875. Dnes už málokdo ví, že tu kdysi stával mohutný hrad. O jeho počátcích, majitelích ani osudech mnoho nevíme. Písemné prameny se o něm nezmiňují. Tedy vlastně ano, jednou v roce 1571 (nebo 1540?). Tehdy se však již připomíná jen louka pod pustým hradem. Opukový ostroh, lemovaný srázy spadajícími k Zlatému potoku a jeho bezejmennému přítoku, sice neposkytoval dokonalou ochranu, ale ve zdejší rovinaté či

mírně zvlněné krajině bychom lepší místo těžko hledali.

Hrad měl za úkol strážit starou obchodní cest, která odbočovala ze známé trstěnické stezky a pokračovala přes Dobrušku k Náchodu. Dle některých historiků mohl být sídlem pánů z Dobrušky. Zanikl patrně ještě ve 14. století. Hrad bezpochyby postihl osud podobný většině našich hradních staveb, a tak kameny z hradních zřícenin postupně mizely do základů a stěn domů v blízkých vesnicích či vyspravily špatné cesty. Osudnou se však hradním rozvalinám stala jejich poloha: Skalnatý opukový ostroh byl hradu výhodný pro jeho obranu, zároveň však zapříčinil jeho definitivní zkázu: snadno přístupné ložisko kvalitního kamene nešlo ponechat jen tak bez povšimnutí. A tak se do svahu v polovině 19. století zahryzl lom. Do roku 1934, kdy těžba skončila, stihl strávit velkou část hradního areálu. Rekonstruovat jeho původní podobu je tak velmi obtížné. V lese nad lomem se dochovala jen část příkopu a několik terénních náznaků. V areálu lomu se dnes nachází volně přístupný sportovní „areál zdraví“.

Ještě si připomeňme historii popsanou k Cháborům z jiného zdroje.

Uvádí se, že na základě povolení pražského gubernia z 27. prosince 1828 byla osada Chábory rozšířena o novou výstavbu. Dne 2. srpna 1875 byla vysvěcena chábořská kaple Nejsvětější Trojice, zbudovaná nákladem Josefa a Barbory Švorcových. 14. dubna 1919 byl do kaple pořízen zvon, který se naní nachází v zámecké kapli zámku Skalka v Podbřezí. V roce 1877 byl založen chábořský hasičský sbor a roku 1880 postavena hasičská zbrojnice, do níž v roce 1901 zakoupili novou stříkačku. Dne 3. září 1884 téměř celá chábořská osada vyhořela. Z celkového počtu 22 dřevěných domků zničil požár 15 obydlí. Poblíž Chábor, v lese Drnově, postavilo myslivecké sdružení umělou noru U Kajetána. Slavnostní zahájení norování na lišku a jezevce proběhlo 26. července 1959.

Podbřežské Chábory

Dvě zlaté jehnědy na jeho olistěné koruně symbolizují její střediskové vsi – Podbřeží a Lhotu. Počet zelených listů koruny udává počet osad příslušných k obci - Skalku, Přímy, Chábory, Studánku, Netřebu a Škutinu.

Historie obce Podbřeží, části Chábory

Od začátku druhého tisíciletí spojovala Chábory s Dobruškou klikatá obchodní cesta. Chábory nebyly nikdy samostatnou obcí, i když mívaly přes 200 obyvatel. Chábory jsou dvoj-obcí katastrálně dělenou studáneckým potokem, Zlatým potokem a původní strouhou k Podchlumí na část patřící do katastru města Dobrušky (vše po pravém břehu) a na část připadající do obce Podbřeží. Starší etapa vývoje souvisí s kolonizací a zdejším hradem, z jehož existence se zachovalo jen několik útržkových zpráv. Z různých důvodů zaniklo ve 14. století mnoho hradů a tak navždy zmizel i Cháborský. V průběhu staletí po zdejším hradu zbyly jen zbytky kamenných zdí sesouvající se do hradebního příkopu. Hradební příkop byl provozem lomu zcela odlámán a zbývající část byla zasypana. Že zde byly ještě začátkem 20.století kamenné pozůstatky dokazuje pískovcový základní kámen Božího hrobu u Studánky s vysvětlujícím nápisem: „Na hradišti cháborském vykopán a sem dovezen 1905“. Když se začaly mýtit hvozdy, vznikla pod zdejším hradem osada drvoštěpů. Nejzajímavější částí katastrálního území osady Chábor připadající do obce Podbřeží je přírodní rezervace Skalecký háj. Přírodní rezervace Skalecký háj o rozloze 3,16 ha se nachází mezi obcemi Chábory a Skalka. K vyhlášení chráněného území došlo 5. 7. 1984. Do území je zahloubeno vysychající koryto potoka, které se kroutí jako had a je na něm znát, že když se naplní, nebere ohledy. Však ani Dědina, do které ústí, není jen hodný a poslušný potůček k letnímu cachtání. Krásné pohledy přináší boj kořenů se skalami, kdy skály ač se statečně brání, postupně pukají. Ze stromů se tu vyskytuje zejména buk, dub, modřín, smrk a podél vody též olše. Ze křovin tu roste mimo jiné líska a střemcha. Je to místo, které se svou skromnou krásou stojí za navštívení.

Pohled na Chábory od Podbřeží

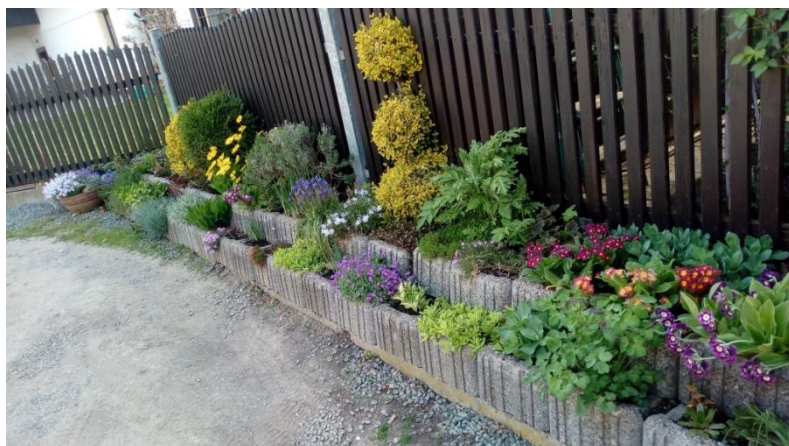

Dnes opuštěná stará hospoda, původně Melicharová

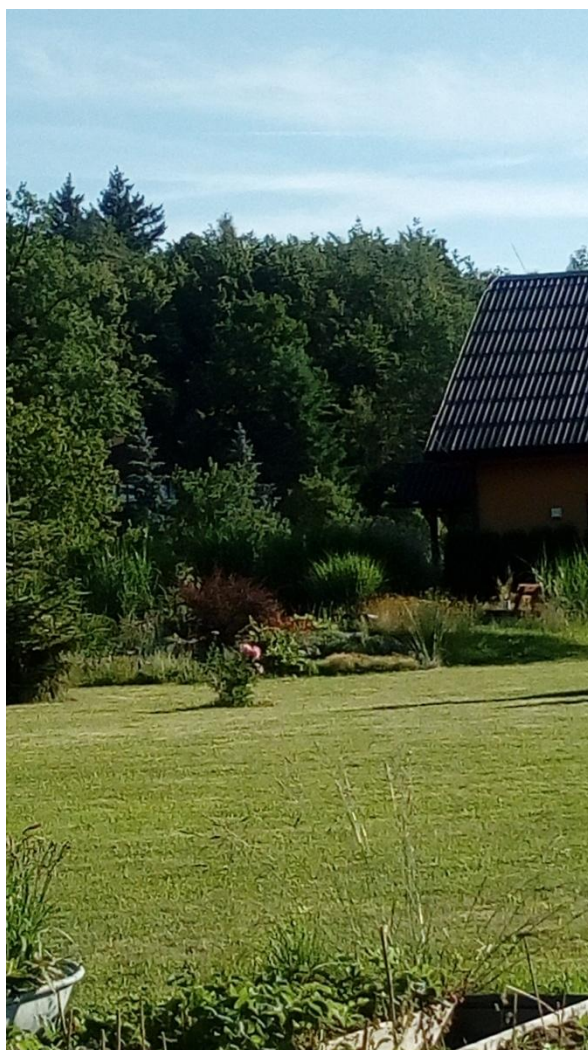
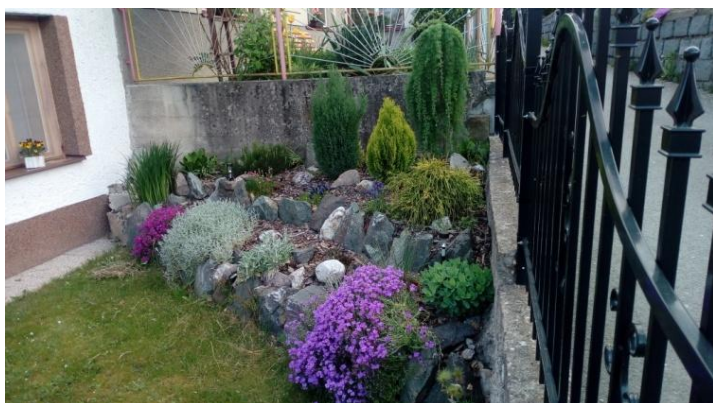

Nová a původní autobusová zastávka z Chábor na Rychnov nad Kněžnou

Malebná zákoutí zahrad na Cháborách.

Dlouho plánované oprava chodníku podél silnice 1/14(cca 1.89 mil. Kč), vybudování přechodového místa(cca 4.38 mil. Kč) a nová autobusová čekárna ve směru na Rychnov nad Kněžnou(146 tis. Kč).

V roce 2021 nám vítr zborčil zastřešení ohniště v areálu zdraví.

V roce 2022 bylo již vše svépomocí opraveno.

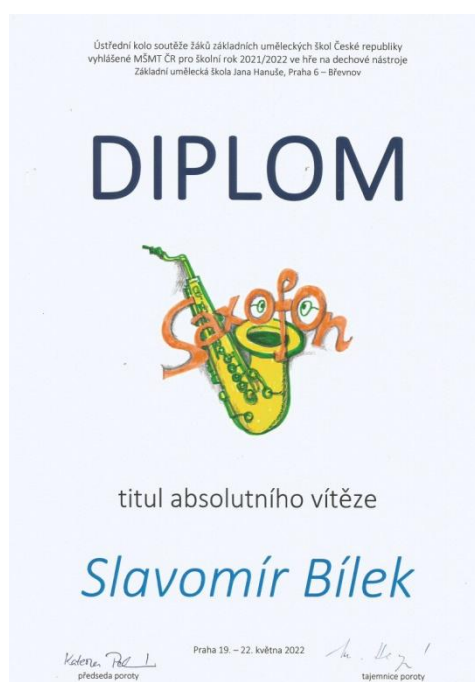
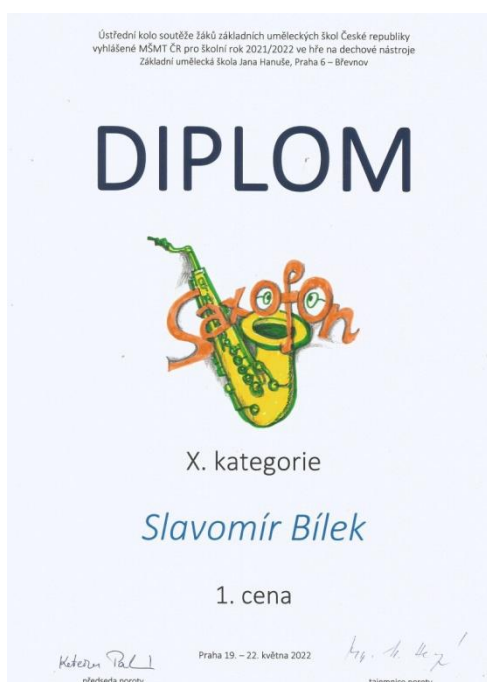

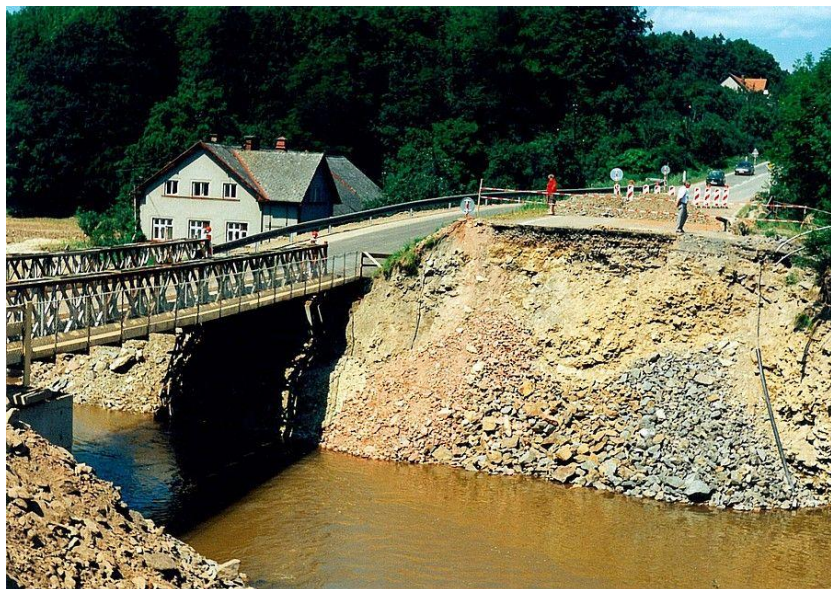
Pohled na cháborskou kapličku po pokácení přilehlých líp.

Slavomír BÍLEK se hraním na saxofon začal v 8 letech a to v roce 2012 na ZUŠ Dobruška. Pod vedením paní učitelky Hany Novotné se účastnil 3 soutěží pořádaných MŠMT. V roce 2015 postoupil do celostátního kola konaného v Liberci a získal 3. cenu. V roce 2018 opět postoupil do celostátního kola, kde již obdržel 1. cenu a v roce 2022 v celostátním kole dokonce vyhrál 1. cenu a titul absolutního vítěze v kategorii dřevěných dechových nástrojů. V roce 2022 obdržel ocenění za reprezentaci města Dobruška v soutěži MŠMT na dechové nástroje.

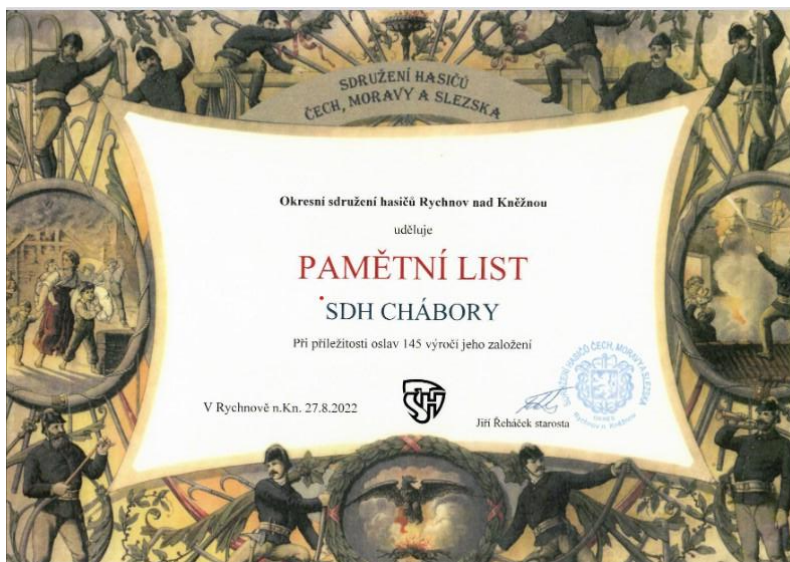

V roce 2023 to již bude v červenci 25 let co nám velká voda vzala historický kamenný most. Ani Svatý Jan Nepomucký, jehož socha most zdobila, neodolala přívalové povodňové vlně. Torzo sochy bylo časem nalezeno, restaurováno a je nyní ke shlédnutí v atriu městského úřadu v Dobrušce.

Trojice pohárů za druhá místa a to za Náchodskou hasičskou ligu, za Zbožnovskou štafetu a za požární útok O pohár starosty obce - Náchodská hasičská liga, doplňují stupňovitý stojan s dalšími oceněními v podobě pohárů a diplomů.

Kroniky Dobruška

Mezi dobrušskými kronikami má kronika cháborská místo velmi specifické. Především tím, že Chábory nikdy nebyly samostatnou obcí, vždy jen osadou, příslušející administrativně k Dobrušce. Územně však jsou Chábory od Dobrušky oddělené, takže se jejich obyvatelé cítili spíše obyvateli vesnickými než městskými. Navíc část Chábor patří administrativně k obci Podbřezí. Cháborská osada žila také samostatným společenským a kulturním životem.

Odtud se také odvíjí původ cháborské kroniky. V osadě působil a působí velmi aktivní Sbor dobrovolných hasičů, který se (tak jako všude jinde) věnoval kromě svého hlavního poslání (ochrana životů a majetku svých bližních) i mnohým kulturním a společenským aktivitám. Z vnitřní potřeby zachytit tyto aktivity, jakož i celý život na Cháborách, vznikla cháborská kronika.

První kapitoly jsou věnovány starší historii osady. Od prvních zmínek o cháborském hradu přes další data až do 19. století. Pozornost je věnována i založení cháborského hasičského sboru v roce 1877, jeho členům i aktivitám. Najdeme zde například i charakteristiky hasičských funkcionářů, zejména starostů a velitelů.

Součástí cháborského dění byl i divadelní odbor, který vyvíjel velmi aktivní činnost. V kronice najdeme i jména cháborských divadelních ochotníků a charakteristiky režisérů, kteří soubor vedli, zejména Václava Ulrycha a Václava Čápa, kteří byli opravdovými "obětavými dušemi" cháborského ochotnického divadla.

Rozsáhlá pasáž je věnována historii cháborské osady. Zde najdeme i údaje o kapli, křížích a sochách v Cháborách a jejich nejbližším okolí. Velmi zajímavé je v této části vyprávění o místních lidových zvycích a obyčejích. Je zde například podrobný popis svatebních zvyků, nebo obyčejů výročních, jako například koledy. Pozoruhodné jsou poznámky o pověrách a lidovém léčení. Připomenut je i významný místní rodák, básník Josef Kuchař.

V následujícím oddíle je rok po roku zrekapitulován a navazují od roku 1958 zápisy nové, zobrazující moderní historii cháborských hasičů. Od roku 1988 vedl hasičskou kroniku pan Jindřich Poláček. Ten svoje zápisy prokládal i velmi zajímavými vzpomínkami na dobu svého mládí, na staré Chábory. Poslední část letopisů pak tvoří popis jednotlivých domů na Cháborách s posloupností jejich obyvatel.

Z kroniky jsme vybrali, pro připomenutí, zajímavý úryvek o dopravě a vozidlech na počátku minulého století.

"Začátkem tohoto století nastala veliká změna též i v silniční dopravě. Pojízdne kolo, které koncem století devatenáctého bylo výsadním prostředkem pro dopravu "pánů", stává se vozidlem lidovým. Jeho cena byla snížena, takže si ho mohl koupit i pracující člověk. Začínají používat kola zedníci i jiní dělníci, kteří na něm jezdívají denně do svého zaměstnání.

V roce 1901 přejel po Cháborách první automobil. To byla pro tehdejší lidi hotová událost. Nad tou vymožeností kroutili hlavami a říkali: "Jak je to možné, žádný to netáhne, a přece to jede." Kluci se jeden před druhým chlubili: "Viděls, jak jel po Cháborách vlak?" Slovo automobil bylo pro kluky ještě neznámým pojmem. Přejel tenkrát osadou tak jeden automobil týdně, ale jen osobní. Náklady se dopravovaly povozy taženými koňmi. Před první světovou válkou jely přes Chábory automobilové závody směrem od Dobrušky k Rychnovu. V ten den přejelo celkem 27 osobních automobilů. Bylo to číslo na tu dobu veliké.

První motor měl v Cháborách Rudolf Kupka č. 8 na pohon řemenem. Následkem rozmachu motorových vozidel zmizely v kopci strže, které byly čtyři přes celou šíři silnice pro svod vody. Takové strže byly velkým nebezpečím pro jízdu s motorovými vozidly."

Vesnice, náležející po stránce administrativní k nedaleké Dobrušce (jen několik domů poblíž Zlatého potoka patří k Podbřezí). Prvně se připomíná v roce 1610. U silnice stojí kaple Nejsvětější trojice, vysvěcená roku 1875. Dnes už málokdo ví, že tu kdysi stával mohutný hrad. O jeho počátcích, majitelích ani osudech mnoho nevíme. Písemné prameny se o něm nezmiňují. Tedy vlastně ano, jednou v roce 1571 (nebo 1540?). Tehdy se však již připomíná jen louka pod pustým hradem. Opukový ostroh, lemovaný srázy spadajícími k Zlatému potoku a jeho bezejmennému přítoku, sice neposkytoval dokonalou ochranu, ale ve zdejší rovinaté či mírně zvlněné krajině bychom lepší místo těžko hledali.

Lom v místech bývalého Cháborského hradu

Hrad měl snad za úkol strážit starou obchodní cest, která odbočovala ze známé trstěnické stezky a pokračovala přes Dobrušku k Náchodu. Dle některých historiků mohl být sídlem pánů z Dobrušky. Zanikl patrně ještě ve 14. století.

Hrad bezpochyby postihl osud podobný většině našich hradních staveb, a tak kameny z hradních zřícenin postupně mizely do základů a stěn domů v blízkých vesnicích či vyspravily špatné cesty. Osudnou se však hradním rozvalinám stala jejich poloha: Skalnatý opukový ostroh byl hradu výhodný pro jeho obranu, zároveň však zapříčinil jeho definitivní zkázu: snadno přístupné ložisko kvalitního kamene nešlo ponechat jen tak bez povšimnutí. A tak se do svahu v polovině 19. století zahryzl lom. Do roku 1934, kdy těžba skončila, stihl strávit velkou část hradního areálu.

Rekonstruovat jeho původní podobu je tak velmi obtížné. V lese nad lomem se dochovala jen část příkopu a několik terénních náznaků. V opukovém lomu se dnes nachází volně přístupný sportovní „areál zdraví“.

Družina černého pera,

film, který se natáčel i u nás na Cháborách a to v bývalém opukovém lomu, kde je nyní vybudován areál zdraví.

Vyhotoven v Československu v roce 1973, trvá 75 minut a dosud nebyl digitalizován.

Režie:

Ota Koval, Jaromír Dvořáček, Zdenek Sirový, kamera: Jan Novák, hudba: Luboš Fišer

Hráli:

Zdeněk Dřevojánek, Jaroslava Tichá, Ladislav Mrkvička, František Srb, Filip Renč, Bohdan Pavlík, Petr Přivozník, Lukáš Rak, Ivan Vorlíček, Jan Skopeček, Jiří Holý a další

Obsah:

Třídní pohled pronikal i do příběhů o dětech. Družina černého pera se odehrává v dělnické čtvrti a vypráví o nebývale uvědomělé dětské partě, která hledá způsob, jak účinně protestovat proti běsnění první světové války a utlačovatelské státní moci. Dnes má tento schematický film význam jen jako dobový doklad politických tlaků, které neušetřily ani dětské filmy. Po těžkém úrazu režiséra Kovala při dopravní nehodě dotočil film Jaromír Dvořáček, dokončovací práce provedl Zdeněk Sirový.

Rok 1917, už třetí rok probíhá světová válka. Na mnoho lidí dopadá bída a hlad. Karel, nejstarší syn zedníka Světlana, je na frontě, a tak matka vymění jeho kabát za pytel nahnilých brambor, aby mohla nakrmit dva mladší syny - Rudu a Ládíka. Kluci si hrají s dalšími čtyřmi kamarády na vojenském cvičišti. Z nalezené postřelené vrány si chtějí uvařit polévku, ale nejprve se o ptáka poperou s konkurenční partou. Nad vraním perem pak kluci složí přísahu a stane se z nich družina. Z vojenského hospodářství nedaleké posádky kluci odlákají kozu a pijí její mléko. Jednoho večera se doma objeví Karel, který dezertoval z fronty. Má i s kamarádem namířeno do Prahy „bourat monarchii“. Vojenská hlídka je naštěstí nechytí. Bertíkovi, jednomu z party, padl otec. Kluci se pomstí, když v muniční továrně, kam se v noci vloudili, vyplaví dílny vodou z otevřeného hydrantu. V poslední válečné zimě těžce onemocní Ládík. Naštěstí se dostane do nemocnice a jeho život je zachráněn. Po propuštění domů ho kluci, přes jeho velké protesty, nutí kvůli rekonvalescenci pít kozí mléko. Válka končí a je vyhlášena republika. Lidé se radují, ale kluci mají jiné starosti. Místo kozy, která se zaběhla, podnikavě seženou každý jednu novou. Ládík marně hlasitě protestuje, mléko pít musí....

Zadařilo se houbařům a to Natálii Kostecké a Václavu Štěpánovi dne 2.října 2022 a kde jinde než na Cháborách. Po zvážení měl největší křemeňák osikový 980g, střední 750g a nejmenší 260g. Ale i jiní sousedé si zahoubařili.

Z výstavy řezbářských prací Josefa Noska

Paličkové krásy od Dagmar Svědkové.

Libuše Dubánková, rozená Dostálová (otec Josef Dostál, truhlář, matka Anna Dostálová, roz. Hojerová, dělnice v továrně) se narodila 19.12.1919. Po základní školní docházce absolvovala střední školu - učitelský ústav v Chrudimi a pak byla dlouhou dobu učitelkou ZDŠ v Bačetíně, Ráda cestovala, velká zahradnice a milovnice přírody. Ráda četla, luštila křížovky. Zemřela 22.4.2020.

Foto ze srazu rodáků 2022.

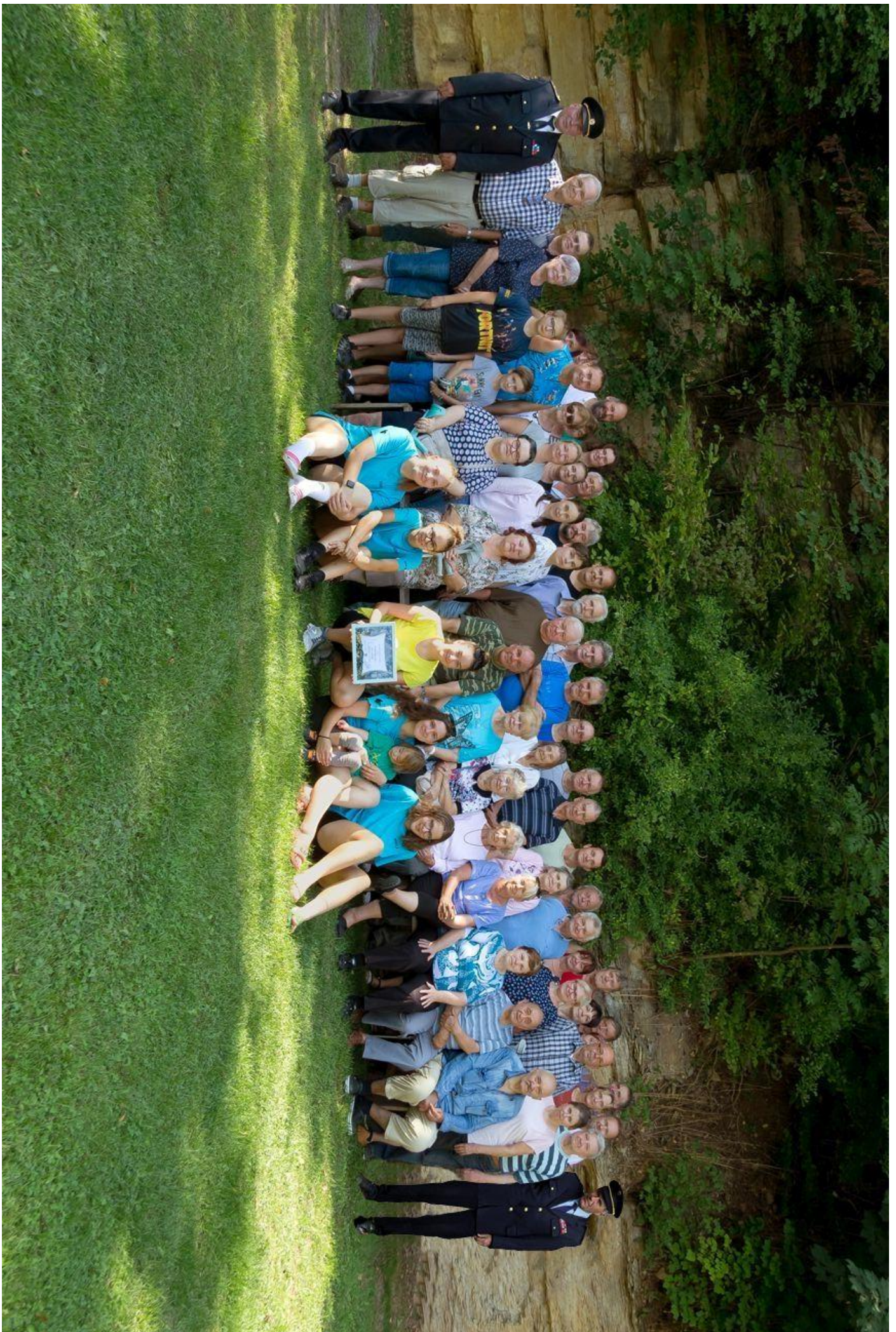

Společné foto rodáků v roce 2012

Společné foto rodáků v roce 2017

Společné foto rodáků v roce 2022

Sklo Janeček

Společnost Sklo Janeček s.r.o. se orientuje na velkoobchodní prodej a distribuci nápojového skla předních českých výrobců, především Crystalex Novj Bor a.s.

Vlastním importem je sortiment rozšířen o výrobky zahraničních skláren ze Slovenska, Turecka, Slovinska a Polska.

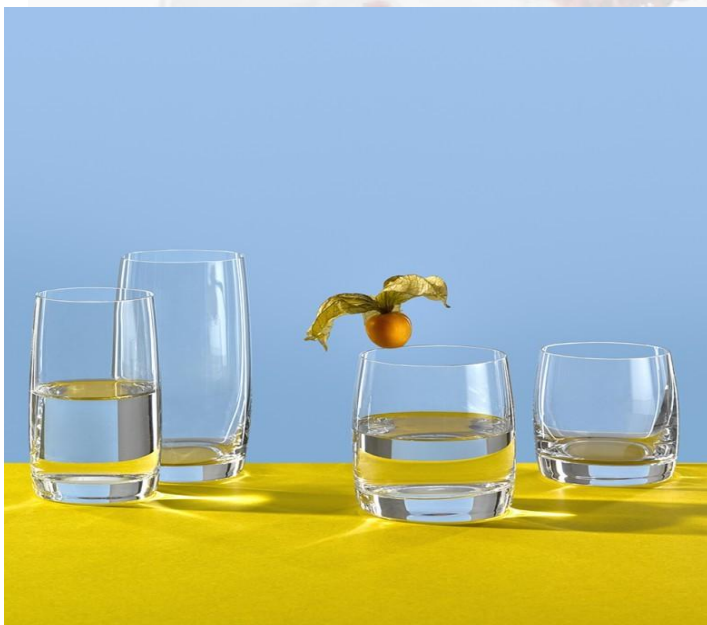
V nabídce je také sklo dekorované a broušené určené do maloobchodních sítí.

Pro potřeby vinařů - sklo degustační s možností zhotovení loga.

HISTORIE FIRMY

Firma byla založena v roce 1993 pod názvem František Janeček - sklo, porcelán. V roce 2008 se rozšiřuje a působí na trhu pod názvem Sklo Janeček s.r.o.

6. sraz rodáků Chábor

Texty: JUDr. Jaroslav Svědík

Fotografie: Vít Rechart, archiv SDH Chábory

Vydavatel: SDH Chábory,

Sazba a grafická úprava: Pavel Čečko

Náklad 500 výtisků,, 1. vydání, Chábory 2022